

ความรู้ระเบียบวินัย กฎหมายเพื่อการรับ น้อง

โดยนายเจริญ แจกพิมาย

ความเป็นมาประเพณีรับน้อง

ประเพณีการรับน้อง หรือการต้อนรับผู้มาใหม่เป็นพระเพณีที่เกิดขึ้นมาช้านานในสังคมของมนุษย์ โดยประเพณีการต้อนรับผู้มาใหม่ หรือการต้อนรับผู้มาเยือนสามารถพบเห็นโดยทั่วไปทุกภาคส่วนของสังคม วัตถุประสงค์ก็เพื่อให้ผู้มาใหม่เกิดความเป็นกันเอง ลดความกังวล และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ประเพณีการรับน้องใหม่ของสถานศึกษาเกิดครั้งแรกในยุโรป เมื่อประมาณ 700 ปี มาแล้ว ต่อมาก็ได้เลือนหายไป ประเพณีกลับไปเบ่งบานในทวีปอเมริกาและเอเชีย สำหรับเป้าหมายการรับน้องในสถานศึกษาเพื่อให้นักศึกษาใหม่ได้ทำความรู้จักกับคณาจารย์หรือนักศึกษาเก่าหรือรุ่นพี่ของสถานศึกษานั้น ๆ และเรียนรู้วิธีการหรือประเพณีที่ดีตนให้ถูกต้องตามสังคมสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อให้เกิดความสามัคคีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข แต่ต่อมาประเพณีการรับน้องได้เริ่มมีความรุนแรงเกิดขึ้น บางครั้งบางกรณีมีการรับน้องและทำร้ายร่างกายกันเกิดขึ้น ทำให้รุ่นน้องบางคน หรือหลายคนได้รับบาดเจ็บจากประเพณีนี้ หรือบางครั้งบางปีมีรายงานว่าพบสถานศึกษาบางแห่งรับน้องด้วยวิธีการที่แปลกและพิสดาร ทำให้มีรุ่นน้องเสียชีวิต เรื่องนี้เกิดขึ้นในหลายประเทศแม้แต่องค์กรใหญ่ระดับโลกอย่างสหประชาชาติยังต้องเอาประเด็นการรับน้องมาใส่ในเรื่องของสิทธิมนุษยชนด้วย

ในส่วนของประเทศไทยประเพณีการรับน้องเกิดความรุนแรงมากหรือน้อยอยู่ที่ประเพณีของแต่ละสถานศึกษา การควบคุมดูแลเอาใจใส่ของสถานศึกษา ตลอดจนจิตสำนึกของผู้จัดกิจกรรม ปัญหาการรับน้องที่เกิดขึ้นและความรุนแรงหรือไม่ สังคมทั่วไปสามารถรับรู้ผ่านสื่อมวลชน ที่รายงานข่าวทางแวดวงการศึกษาทุกปี การศึกษา แม้แต่ผู้รับผิดชอบในระดับผู้บริหารกระทรวงศึกษา ก็มีนโยบายให้สถานศึกษามีบทบาทในการลดความรุนแรงการรับน้องที่เกิดในสถานศึกษาและห้ามให้มีการรับน้องภายนอกสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาทุกสถานศึกษาก็ได้ให้ความร่วมมือเพื่อยุติความรุนแรง ซึ่งแต่ละสถานศึกษาก็มีแนวปฏิบัติ หรือกำหนดข้อห้ามต่าง ๆ เรือดงการรับน้องให้เหมาะสม ซึ่งก็เป็นการสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษาใหม่และผู้ปกครองตลอดถึงสังคมส่วนรวมให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาไม่ได้ปล่อยปละละเลยในเรื่องดังกล่าว

ความจริงเหล่านี้ หรือข้อเท็จจริงอื่นๆ ในเรื่องการรับน้องบรรดารุ่นพี่หรือผู้จัดกิจกรรมรับน้องย่อมรู้ปัญหาเหล่านี้เช่นกันเพราะทุกคนล้วนแต่ผ่านการร่วมกิจกรรมรับน้องมาแล้วทั้งนั้น เมื่อมีระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ มาใช้เพื่อให้ปฏิบัติตามก็จะหาวิธีการหลีกเลี่ยง เช่นจะไม่จัดรับน้องภายในสถานศึกษา แต่จะนำรุ่นน้องไปรับน้องภายนอกสถานศึกษาตามสถานที่ที่รุ่นพี่กำหนดการกระทำเช่นนี้ผลที่ตามมา ก็คือ ความเสี่ยงที่จะเกิดความรุนแรงที่มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย ก็คือ ขาดผู้ใหญ่ที่จะกำกับดูแล และระหว่างการรับน้องมักจะมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ด้วย ซึ่งก็ทำให้เกิดความหึกเหิมลำพองนำไปสู่การรับน้องที่ผิด ๆ โดยเฉพาะความรุนแรงการทำร้ายร่างกาย จิตใจ หรือการคุกคามทางเพศ หรือแม้แต่ความปลอดภัยระหว่างการเดินทาง

หากการทำกิจกรรมรบกวนก่อให้เกิดความผิดพลาดเกิดขึ้นไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใด เมื่อสื่อมวลชนเสนอข่าวไปสู่สังคม นักศึกษารุ่นพี่จะถูกตราหน้าว่ากระทำการเกินกว่าเหตุจะต้องได้รับโทษจากสถานศึกษา หรือทางกฎหมายให้ฟ้องร้องดำเนินคดีต่าง ๆ นานา และนักศึกษารุ่นพี่และสถานศึกษาก็ยากที่จะปฏิเสธความรับผิดชอบ

ดังนั้นก่อนที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมรบกวนใหม่ รุ่นพี่ควรมีการเตรียมการทั้งด้านกิจกรรม จัดให้เหมาะสม หาตัวบุคคลมารับผิดชอบในด้านต่างๆ ให้เหมาะสมด้วยแล้ว ยังต้องให้ความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมจัดกิจกรรมทุกคนรับทราบว่าการกระทำบางอย่างที่เกินขอบเขตการรบกวนบางอย่างบางประการอาจมีนัยเหม็นต่อการผิดระเบียบ ขอบังคับของมหาวิทยาลัย หรือผิดกฎหมาย โดยเฉพาะการผิดกฎหมายอาญา ซึ่งอาจเกิดคดีความโดยไม่จำเป็นหรือเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ข้อควรระวังที่พึงตระหนักให้มากก็คือการกระทำผิดต่อร่างกายและจิตใจที่ควรระวังคือ

ข้อควรระวังการกระทำผิดทางอาญา

อย่างไรก็ตามหากนักเรียนนักศึกษาเห็นว่ากรรรมรบกวนด้วยวิธีการที่รุนแรงยังมีความจำเป็นสำหรับสถานศึกษาของตนทุกคนที่กระทำก็ต้องตระหนักถึงตัวบทกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วินัยนักเรียนนักศึกษาหากเกิดความประมาทพลังพลาดอาจต้องถูกดำเนินคดี หรือลงโทษทางวินัยได้ หากพิจารณาตามกฎหมายในประมวลกฎหมายอาญา ที่กำหนดโทษผู้ละเมิดต่อร่างกาย จิตใจ ของผู้อื่น อย่างเช่น

มาตรา 290 ผู้ใดมิได้มีเจตนาฆ่า แต่ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตายต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี ถึง 15 ปี ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะประการหนึ่งประการใดดังที่บัญญัติไว้ใน**มาตรา 289** ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี ถึง 20 ปี

มาตรา 291 ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา 295 ผู้ใดทำร้ายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายร่างกายหรือจิตใจของผู้นั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่พันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 296 ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะประการหนึ่งประการใดดังที่บัญญัติไว้ใน**มาตรา 289** ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 297 ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายรับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี

อันตรายสาหัสนั้นคือ

- (1) ตาบอด หูหนวก ลิ่นขาด หรือเสียอวัยวะ
- (2) เสียอวัยวะสืบพันธุ์ หรือความสามารถสืบพันธุ์
- (3) เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด
- (4) เสียโฉมอย่างติดตัว
- (5) แท้งลูก
- (6) จิตพิการอย่างติดตัว
- (7) ทุพพลภาพ หรือป่วยเจ็บเรื้อรังซึ่งอาจถึงตลอดชีวิต

(8) ทุพพลภาพ หรือป่วยจับด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่ายี่สิบวัน หรือจนประกอบกรรมกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน

มาตรา 298 ผู้ใดกระทำความผิด ตามมาตรา 297 ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะประการหนึ่งประการใด ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 289 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี

มาตรา 300 ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อควรระวังการกระทำผิดกฎหมายคุ้มครองเด็ก

อีกประการหนึ่งหากผู้ที่ถูกระทำหรือรุ่มน่องมีอายุไม่เกิน 18 ปี บริบูรณ์ก็จะได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

มาตรา 26 ภายใต้งบบังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

- (1) กระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก
- (2) จงใจหรือละเลยมิให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือการรักษาพยาบาลแก่เด็กที่อยู่ในความดูแลของตน จนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก
- (3) บังคับ ชูเชื้อ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิด
- (4) โฆษณาทางสื่อมวลชนหรือเผยแพร่ด้วยประการใด เพื่อรับเด็กหรือยกเด็กให้แก่บุคคลอื่นที่มีอายุของเด็ก เว้นแต่เป็นการกระทำของทางราชการหรือได้รับอนุญาตจากทางราชการแล้ว
- (5) บังคับ ชูเชื้อ ชักจูง ส่งเสริม ยินยอม หรือกระทำด้วยประการใดให้เด็กไปเป็นขอทาน เด็กเร่ร่อน หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอทานหรือกระทำความผิด หรือกระทำด้วยประการใดอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก
- (6) ใช้ จ้าง หรือวานเด็กให้ทำงานหรือกระทำการอันอาจจะเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโต หรือขัดขวางต่อพัฒนาการของเด็ก
- (7) บังคับ ชูเชื้อ ใช้ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬาหรือให้กระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กหรือมีลักษณะเป็นการทารุณกรรมต่อเด็ก
- (8) ใช้หรือยินยอมให้เด็กเล่นการพนันไม่ว่าชนิดใดหรือเข้าไปในสถานที่เล่นการพนัน สถานค้าประเวณี หรือสถานที่ที่ห้ามมิให้เด็กเข้า
- (9) บังคับ ชูเชื้อ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่ว่าจะไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด
- (10) จำหน่าย แลกเปลี่ยน หรือให้สุราหรือบุหรี่แก่เด็ก เว้นแต่การปฏิบัติทางการแพทย์

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งมีโทษตามกฎหมายอื่นที่หนักกว่าให้ลงโทษตามกฎหมายนั้น

มาตรา 78 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 26 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อควรระวังการกระทัดรัดระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา

ส่วนของสถาบันการศึกษา จะมีระเบียบเรื่องการรับน้องแตกต่างกันไป ส่วนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เมื่อใกล้ถึงช่วงเวลาการรับน้องก็คือเปิดภาคการศึกษาที่ 1 ของทุกปี การศึกษา มหาวิทยาลัยก็จะมีประกาศกำหนดวันให้มีการรับน้อง และมีข้อห้ามการรับน้องก็คือ ห้ามรับน้องภายนอก มหาวิทยาลัย และห้ามทำร้ายร่างกายจิตใจของรุ่นน้อง ส่วนของน้องเป็นสิทธิ์ในการจะเข้าร่วมการรับน้องหรือไม่มีการบังคับ และมหาวิทยาลัยก็มีบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนไว้ด้วยตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พ.ศ. 2554

ข้อ 10 นักศึกษาต้องประพฤติสุภาพและหน้าที่ของอาจารย์เจ้าหน้าที่หรือของผู้อื่น ประพฤติตนให้อยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติตามหลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทยในทุกโอกาส ไม่กระทำการใด ๆ อันก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิเสรีภาพหน้าที่ เชื่อชาติ ศาสนา หรือการคุกคามทางเพศ

ข้อ 13 นักศึกษาต้องมีความซื่อตรง ประพฤติตนเป็นสุภาพชน ไม่แสดงอาการดูหมิ่นเหยียดหยามผู้อื่น มีมารยาทอันดีงาม ไม่ประพฤติหรือปฏิบัติตนไปในทางที่นำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือเสียหายต่อชื่อเสียง และเกียรติคุณของตน หมุ่คณะ ผู้ปกครอง หรือของมหาวิทยาลัย

ข้อ 29 นักศึกษาต้องไม่ประพฤติละเมิดกฎหมายบ้านเมืองจนต้องโทษในคดีอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ซึ่งลักษณะความผิดต้องไม่เป็นที่เสื่อมเสียแก่เกียรติคุณของมหาวิทยาลัย

ในส่วนของบทลงโทษตามระเบียบวินัยนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ซึ่งได้กำหนดไว้ 6 สถาน กล่าวคือ เป็นโทษเล็กน้อยสามารถลงโทษได้ทันที 2 สถานคือ โทษไม่ร้ายแรง วิธีการลงโทษก็คือ ตักเตือน และการภาคทัณฑ์ และทำทัณฑ์บนไว้ ส่วนโทษร้ายแรงการลงโทษมี 4 สถาน คือ พักการศึกษาตั้งแต่ 1 ภาคการศึกษา ถึง 3 ปีการศึกษา ระงับการแสดงผลการศึกษาไม่เกิน 3 ปีการศึกษา ให้พ้นสภาพนักศึกษา หรือโทษอื่น ๆ

การกระทำผิดเกี่ยวกับรับน้องถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงเนื่องจากฐานความผิดเกิดจากการละเมิดระเบียบคำสั่งของมหาวิทยาลัย การทำร้ายร่างกายจิตใจของผู้อื่นเป็นการลงโทษ จึงเริ่มตั้งแต่พักการศึกษา 1 ภาคการศึกษาเป็นต้นไป ซึ่งอาจถึงการถูกให้ออกหรือไล่ออก แล้วแต่กรณีการกระทำผิดว่ามีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด

จากข้อกำหนดที่บัญญัติไว้ไม่ว่าจะเป็น กฎหมายอาญา กฎหมายคุ้มครองเด็ก หรือแม้แต่กฎระเบียบของมหาวิทยาลัยก็ตาม การเข้าไปละเมิดทางร่างกายจิตใจของผู้อื่น ถ้าในกรณีนี้ก็ต้องหมายถึงรุ่นน้อง กฎหมายบัญญัติโทษไว้ค่อนข้างรุนแรง ก็คือมีโทษถึงขั้นจำคุก และกรณีเป็นระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยก็ต้องได้รับโทษถึงขั้นพักการศึกษา ให้ออก หรือไล่ออก ถ้าสมมุติฐานว่าการรับน้องมีการทำร้ายร่างกายจิตใจดังกล่าวขึ้นจริง ผู้ที่กระทำที่ต้องรับโทษทางกฎหมายแล้ว ก็ต้องรับโทษจากมหาวิทยาลัยด้วย ถึงแม้ผู้กระทำจะกล่าวอ้างว่าเป็นประเพณี เป็นความยินยอมของรุ่นน้องก็ตาม ดังนั้นเพื่อไม่ให้เกิดเหตุที่ไม่พึงประสงค์ ผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมรับน้องต้องใช้ความระมัดระวัง ทำความเข้าใจทีมงาน ให้ทุกคนได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรับน้อง เคารพสิทธิเสรีภาพ เคารพในความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน เคารพในกฎหมาย ระเบียบของ

สถานศึกษา กิจกรรมรับน้องใหม่ก็จะพบกับความสำเร็จและทุกฝ่ายก็จะมีความสุขที่เกิดจากการได้ทำกิจกรรมนี้ร่วมกัน

อ้างอิง

1. ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับสมบูรณ์) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2537 บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด 2538
2. คำอธิบาย พระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หจก.เทพเจริญวานิชย์ พ.ศ. 2548
3. วีทีพีเดียสารานุกรมเสรี การรับน้อง 13 ตุลาคม 2557.
4. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ.2554